

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сант.

НЕМАЧКА И НЕУТРАЛНЕ ДРЖАВЕ

— Јединствен доказ немачке срдите немоћи —

У последње време пада веома у очи жучно писање немачких листова против суседних јој неутралних држава, а нарочито Швајцарске, Холандије и Данске. У једноме моменту изгледало је, као да ће сукоб између Немачке и Швајцарске довести до веома немилих последица. Немачка влада тражила је од федералне одобрење извоза свих потребних артикала. Швајцарска је сасвим природно и с правом, које јој припада одбила тај захтев. Немачки листови зајели су тада Швајцарску опорим погрдама и клеветама, да је она све своје симпатије посветила Споразуму на рачун Немачке. Чинило се, као да је званична Немачка постепено сондирала терен за препад на неутралност Швајцарске. И да би свetu башила прашину у очи, она је преко својих службених органа објавила, како „не може замислити цинизам, да би Француска или Италија повредиле неутралност Швајцарске“. Редак и невероватан цинизам, кад се помисли, да је баш Немачка кројила план о повреди неутралности Швајцарске. Међутим федеративна република заузела је одлучан став и предузела извесне војне мере на граници у циљу заштите интегритета своје земље и своје независности.

Сада је избило питање о повреди неутралности на среду. Један део на-

Холандије и Данске. Обе ове државе од почетка рата одржавале су веома доследно и одмерено неутрално држање према обејим зарађеним групама. У томе погледу не може им се са обе стране ништа пребацити. И ако су немачки сумарени врло често торпедовали холандске и данске пароброде, владе ових неутралних држава успеле су да обуздају оправдане осећаје гнева и да наставе неутралност, која им је можда падала веома тешко. Њихова штампа упутила се у огорчене и озлојеђене протесте против немачког варварства, али су владе при свем том задржале умерено и неутрално држање.

Немце је пак очевидно дражило до крајњих граница осећање, да су симпатије ових неутралних народа на страни Споразума. Осуде њихових недела у рату, њихових злочина према Белгијанцима и Французама окупираних крајева, њихових дивљаштава у покореним земљама изазивале су силну буру негодовања у Немачкој, која се веома јасно испољавала кроз њихове листове.

У колико је економска криза у Немачкој постала акутнија, у толико је кампања немачких листова против суседних неутралних земаља постала жешћа. Најзад се изиш-

ла утврднила да приме гигантски

познатије немачке штампе почео је пропагирати инвазију Данске и Холандије, а првенствено Швајцарске, у циљу добијања, односно пљачкања потребних намирница за немачки народ. Ова кампања почела је узимати веома озбиљне разmere и појачала је сасвим природно огорчење неутралних народа против Немачке.

За нас је од великог интереса ова нова појава код Немаца. Она је веома симптоматична и значајна. Далеко од тога, да јој придајемо важност, коју јој приписује штампа заинтересованих неутралних народа, ми у њој видимо нов доказ немачке немоћи. То су нове претње, које Немачка упућује неутралним државама, надајући се да у њиховом расположењу изведе известан преокрет и да их нагна на одобрење извоза, без којег Немачкој у близкој будућности прети катастрофа. Немоћна, да на ма коме од главних фронтова предузме успешну офанзиву која би јој могла обезбедити релативно повољан мир или да регулише на ма какав начин своју унутрашњу кризу, Немачка врши притисак на неутралне народе. Али, то јој не може помоћи. Не-

утрални народи прозреју су намере Немачке и спремни су на сваку евентуалност. Они знају, где лежи правда и заштита малих народа и тамо је и тражити. А Немачка и њени савезници

са пилотима, остајали су у Со

лувској Кампањи, било погођени од топовских арна, било оборени од наших авијатичара.

Цепелини пак тражили су дубоку ноћ и звездано небо, прошараво где где омањим облачицама, иза којак су се крви и губили.

Сваки смо већ били на аероплане, али кад чујемо цепелин, многима се дизала коса на глави.

Разуме се, најчешћи разговори у логору, и код официра и код војника, били су све о аеропланима и цепелинima.

После кишних и суморних да на прве половине априла 1915. год. време се почело разлешавати. Сунце је грануло, а азур

ударац, који им за ускоро припремају Савезници а који ће целом човечанству осигурати слободе и права.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Атина. — Према извесним верзијама војни транспорт, који се врше нормално, завршиће се данас или сутра најдаље. Држи се, да ће се посланици Споразума вратити у Атину по саршетку транспорта.

Лондон. — Из Петрограда телеграфишу, да су радови Думе, који су требали почети 12. јануара одложени за 14. фебруар.

Б. Лазаревић

Са српског фронта

— Из мојих бележака —

VI.

Груниште.

Недеља, 20. нов. 1916. г.
Данас, у 16 сах, пали су грунички положаји. Овај положај, који се, својим стрмим западним боком, спушта на леву обалу Црне, задао нам је доста труда. Као упоран стражар, стајаје он овде истакнут — увучен као клин, између наших положаја. Већ толико дана ломе се наше снаге око њега. Он је морао имати и у прошlostи своју важност. На његовом већем врху и данас има развалина од некаквог града...

У среду, 16. новембра осваније је иутан, магловит дан. Сива магла, као олово, спустила се на положаје, покрила земљу, камење и све висове. Не види се ништа. На фронту, лево, десно, нечује се ништа. Тако од времена на време, наша команда, далеко метни Француз, гриже. Пројек-

у аванчним новинара објављен је указ о томе.

Женева. — Према вестима из Цариграда није могло доћи до споразума између немачких и турских делегата односно новог трговинског уговора између обеје земаља. Цавед беј, председник те комисије упути се да отклони тешкоће.

Атина. — Јуче су посланици Споразума држали дугу конференцију у Керацини.

Из извора Сила Споразума сазнаје се да ће се посланици вратити у Атину после дизања блокаде која присилјава да се извршују војни транспорти. До сада је само граф Боздари ушао у престоницу.

тил зафијуће преко брда, кажу, тамо негде око Макова. Туче пут, са елементима раније утврђенам.

Наша Бригада добила је азвизу да буде спремна за покрет.

Увече, један пук наше Бригаде отишao је дринцима код Груништа. Преко ноћ муло се пушкарство и артиљеријска канонада у правцу Груништа. Изгледа, да су Бугари нападали. У тој борби је погинуо наш проповедни војвода Вук — Војин Поповић пуковник. — И њега је, најзад, нашло врно — њега, за кога је било веровање, да га «арно не бије!»...

Сутра дан, кренуо је и наш пук. Правац: Рапен. Био је већ сумрак кад смо се почели спуштати, са Δ 1212, виз брдо. Код Битоља, чула се јака артиљеријска канонада. Борба је, скро 18

када био ћунак од пећи, долази-

ло је неко зујање, с почетка слабље, а затим све јаче и јаче.

Зујање се претвори у неко поимљење и кршење, које се све јасније чуло.

Логор ми је био на десној обали Вардаре, недалеко од величког железничког моста.

Вероватно, неки велики профјантски воз, који наилази на мост, помислих у себи.

Још сам био при тој помисли, кад у ходнику чух неки шушањ и шапутање.

Напрежен слух, и познам глас

мога војника.

— Шта је то? питам војника.

— Ево цепецина изнад нашег

логора, гије се ушутјео!

За неколико секунада не умешах ништа рећи.

Сетих се бомбардована аероп-

ланама у Скадру и Драчу.

Све ми то пројури кроз главу.

Што се зауставио изнад логора? Несумњиво хоће да га бомбардује!

— Дај ми ћинел! — викнух војнику

Обукох се и извјох пред бараку. Пред њом стражар с пушком.

— Где је цепелин? — Он ми га показа руком. Преко звезданог неба пружила се «Кумова Слама», где где по који сури облачак.

Из једног облачка појави се црна силуeta, као огромна риба. Бразо се дохвати другог облачка и ту застаде. Лом и зујање пре-стаде, мотори се не чују.

Цепелин!

С временем на време из црне рибе муневито севне плавичаста светлост.

Ослуњио. У логору жагор. Војници осетили незвана госта,

ФЕЉТОН
ЦЕПЕЛИН 85

Тих дана су нас чешће похађали аероплани, па и цепелини. Аероплани су долазили рано, у први расвјетак, када се најслатији и најчешћи спава, а најтеже бује. Обично су бирали дане после празника и неделе, да изненаде они који се још нису вратили са дозволе.

Долазили су увек два, три, четири, па и петих је било једнога јутра.

Редовно су бацали бомбе.

Како избацају бомбе, сви одлазе са једног који још крстари,

сними резултат свог «ватешког дела, па и он бежи.

Али су увек и плаћали државост

те своје екскурзије!

Један до два апарата, заједно

са пилотима, остајали су у Со

лувској Кампањи, било погођени од топовских арна, било оборени од наших авијатичара.

Цепелини пак тражили су дубоку ноћ и звездано небо, прошараво где где омањим облачицама, иза којак су се крви и губили.

Сваки смо већ били на аероплане, али кад чујемо цепелин, многима се дизала коса на глави.

Разуме се, најчешћи разговори у логору, и код официра и код војника, били су све о аеропланима и цепелинima.

После кишних и суморних да на прве половине априла 1915. год. време се почело разлешавати. Сунце је грануло, а азур

но небо Солунске Кампање чи- стило се од последњих облачака.

Само снежни ветрови гороста сног Олимпа, седишта богова и музе, и купасте чуке Мегленичког масива били су још заогрнути густим и тамним облацима, док се на њиховим падинама светлуцао и треперено снег.

«Данас ће доћи аероплани», говоре војници. «Voici le temps d' aeroplanes» веле Зуави из оближњег француског пуковника.

А у вече, када се по повечерју легало, бацао се брежан по- глед у небо и питање се нехочише наметало: «Хоће ли ноћица цепелин?»

Ноћ 21/22. априла 1915. год. Ноћ превалила. Осећао сам се наспаван. Онако у полусну окрећем се у постелији ка прозору.

Кроз отвор на њему, где је не-

када био ћунак од пећи, дол

и по час, била врло јака. Кроз сурик ми смо видели како из самог Битола и околу истог, светлаци, квоје варнице, обележавају дејство наших батерија. Средина косе била је покривена белим клупчастим шрапнела и варницима од распрутих граната. Испод Оризишта [виде се светлаци непријатељских топова. Они су тукли вароши. Битола беше сав у диму. Од сјевне артиљеријске ватре, до нас је допирало само ужасно хујање које је потресало ваздух...]

Ми смо се непрестано спуштали по мраку. Сваки је гледао преда се, свог друга, да не изгуби везу. Колона се отегла, вијујајући низ брдо, час по неком блату, час по камењу. Изгледало је да неће бити крај тој избордца, која је местамице силазила као у бунар.

Прошли смо поред неких кућа за које рекоше да је село Бранник. Десно нам оставше сеоска гробља. Гробови обележени величим четвртастим плочама... «То су софре за заветине» — тврди посилни Мандић тврдоглаво неким митраљесцима...

Тек на моју интервенцију, Мандић је попустио чудећи се: «Бре, какво је то гробље без крстова?!...»

Најзад смо сишли у неку дубоку јаругу. Превили смо поток и једном равницом ушли у село Рапеш.

(Наставиће се).

ГРЧКА ШТАМПА

Грчке новине доносе следећу значајну изјаву коју је г. Венизелос дао овдашњем дописнику Јујоршке „Сфере“:

„Немогућно је краљу Константину да сачува свој положај.“ рекао је Елефтериос Венизел у интервјују који им је дао одговарајући краљевцима који су основали владавину терора у Атини.

Константин је, настави велики грчки државник, наметнуо Грчкој злочиначки политику супротну интересима њеним као нације.

Краљ је надахнут жељом да немачка победи. Као прусифициран владалац он се диви немачком апсолутизму. Он већ први планове да постане апсолутан монарх Грчке, другим речима да Грчку претвори у балканску Пруску. Његов шурак Виљем јамачио му је обећао да ће немачка војска помоћи да оствари своје циљеве, ако би немачка побе

и онако необучени траже га по небу.

Код свију највећа нервна напретност. Видим Француза, ле кара у пуку, где, онако необучен, трчи до једног шатора, где се видела светлост, и гаси је.

Тренутци се претворише у вечаси!

Сваки очекује оно познато пање и праштање бомбе у ваздуху, а затим страховиту есплозију.

Сваки држи: мене ће погоditи. Погледам у сат: скоро ће два по полночи.

Одједанпут се цепелини крену!

Гломагно и споро показа се право предњи део његов, а затим и цела силуeta.

Два која три пута сејину плави-часта светлост. Мотори зазврја-ше, и ми видесмо где цепелин узе правец ка Солуну.

дала. Саможиви погледи гоне Константина да појачава немачку борбу.

Због нашег одбијања да испунимо своје обавезе према Србији, на Грчку је бачена љага. Али је бешчашће наше отаџбине постало још веће због нашег држава према Бугарима, које је атинска влада пустила да слободно заузимају наше земљиште. Краљевска влада не треба да заборавља да се напредак па и сам опстанак Грчке као независне нације може обезбедити само ако одржава блиске везе са Силама из Споразума, које го сподаре Средоземним морем.

Наш покрет нема антидинастички карактер. Немамо за циљ да свргнемо краља, и сва се наша акција ограничава сада на међународним компликацијама. Као се рат сарни, могу вас уверити да ће се Грчка опет наћи сложена. Она ће тада обезбедити либерални режим, али не републикански. У Грчкој ће постоји најакво републиканско осећање.

Пол-Луј

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Са солунског фронта

— француски коминике —

Солун, 18. јануара.

Јуче је била осредња артиљеријска акција на целом фронту. На завијутку Црне Реке та је активност била живља. Дејство митраљеза и рововских топова било је такође интензивно.

Руски коминике

Петроград, 18. јануара

На западном фронту извидничке операције и пешачко пушкарство.

Румунски фронт. — Цифра за робљених војника која је јуче објављена а која се односи на борбу од 14. јануара код Жакобини, према накнадним известима Јума износи: 32 официра и 1126 војника; западљено је 12 митраљеза и четврти машине за бацање бомби.

На кавкаском фронту ситуација је непромењена.

Француски коминике

Париз, 18. јануара

Француски су одреди својом ватром одбили један немачки напад са бомбама на један ров у области коте 304. Немци су претрпели губитке.

Код Бадовичера Немци су извршили један препад али нису у

Ломњава се поново чу. Као да воз од 40 вагона јури, тако се нешто кршило, рушило и ломало у ваздуху.

Свима нама лакну, али се он може и вратити, а увек се држи Вардар као оријентационе линије.

Наредих да се војници у највећој тишини разиђу по окolini преко телефона известих бригаду и армију о доласку цепелина.

Било ми је јасно куда ице! Бомбардовање флоту у Солунском заливу, Солун, а и Макру, где су се наши тих дана непрестано искрцавали.

Срце ми се стеже, кад помисли на те уморне путнике, које чека овако страшан дочек.

Зар су мало претрпели? Пада да им у супрет излази и цепелин!

Сопствени светлости прелаже живо с облачка на облачак, ту се задржавају, осветљују, па се онда хитро пребацују на други привлач ка ушћу Вардару.

Тражи се цепелин, који се сакрио. Силан један спон осветљавао је цео Солун и јасно се разликовао од осталих.

То је био рефлектор са енглеског дреднота. И са Великог

Ревносно чувамо устав, и мало нас се тиче који је краљ, ако само усваја вољу већине народне и буквално чува устав.

Константин није више краљ. Он је деспот. И његова владавина јесте смањева прусократија.

Лiberална странка проучава сазив уставотворне скупштине после рата, ради прецизирања извесних неодређених тачака у уставу, и ради решења питања о избору новог краља. У том поједу данас се говори о садашњем наследнику престола Борђу и о једном од браће краљеве.

Али се то питање, нагласио је г. Венизелос, може решити једино слободном одлуку народа, коме се надамо да обезбедимо као уставну привилегију слободу речи.

Затим је г. Венизелос говорио о оргјама атинским, о регрутовању и о предаја флоте. Тај део изјаве донећено је сутра. (Текст дословно преведен из 1829 броја „Македоније“).

Пол-Луј

спели. Французи су заробили војнике. У горњем Алзасу француска је артиљерија била активна у области источно од Сетпоз.

На осталом фронту обична канонада.

Авијатика. — Французи су пилоти у току јучерашњег дана у ваздушним борбама оборили три немачка аероплана. Пилот Хот оборио је пета немачки аероплан. Сазнаје се да је пилот Жулер оборио шест немачких аероплана до данас.

Париз, 18. јануара.

Између Сосоне и Рајмса, Французи су својом ватром заставили два немачка покушаја на сектору Супира и у области Боана. Жива артиљеријска акција у Лорену и на неколико сектора у Вогезима. На осталом фронту обична канонада.

Авијатика. — Ноћи између 16. и 17. јануара французи су аероплани бомбардовали непријатељске биваке у околини Егена, војне радионице у Хему, станице и радионице код Фолембра и станице Атри, Хомле и Сирон.

Енглески коминике

Лондон, 18. јан.

Наше су трупе предузеле један срећан напад претпрошле но-

Напрегох сав вид и слух у правцу Солуна.

Цепелин је журио ка Солуну. Као какав цепелин промиче од облачка до облачка. Приграда се, осећа, да је жртва ту близу.

Густи спонови светлости нагло избуште већ изнад Солуна. Десно, лево, горе, доле, укрштавање и саоређивање спонова.

Рефлектори су грозничајно радији. Ратни бродови осетили су ноћног ратбојавка.

Спонови светлости прелаже живо с облачка на облачак, ту се задржавају, осветљују, па се онда хитро пребацују на други привлач ка ушћу Вардару.

Тражи се цепелин, који се сакрио. Силан један спон осветљавао је цео Солун и јасно се разликовао од осталих.

Зар су мало претрпели? Пада да им у супрет излази и цепелин!

Сопствени светлости прелаже живо с облачка на облачак, ту се задржавају, осветљују, па се онда хитро пребацују на други привлач ка ушћу Вардару.

Пет аероплана један за другим лиготе се у ваздух.

Силан један спон осветљавао је цео Солун и јасно се разликовао од осталих.

Ки на фронту Соме у близини Веријанкура. Уништено је више непријатељских заклона као и је дан митраљез. Заробљено је 17 војника. Ми смо продрли такође

у непријатељске линије источно од Сушаце и причинили велике штете непријатељским утврђењима. Непријатељска је артиљерија била јуче после подне врло активна у околини Ле Бе. Ми смо бомбардовали непријатељске положаје према Ришенбург-Аву, источно од Армантијера, Анкра и Ипора.

Напи су аероплани извршили срећне операције ноћу између 16. и 17. јануара и јуче после подне. У току ваздушних борби учаштена су три немачка аероплана а три друга приморана су да се спусте на земљу.

Италијански коминике

Рије, 18. јануара.

На фронту Треатива обична артиљеријска борба. На фронту Јулијанских Алпи непријатељ је повукао неколико мањих напада против наших линија у јонују источном од Гораце и на Карску. После добра јаке борбе непријатељ је свуда одбајев остављајући у машим рукама неколико војника.

БРАЋАНОВЕ ИЗЈАВЕ

Тесне везе руског и румунског народа

Петроград, 18. јануара.

Дописнику „Енформасион“, г. Браћано председнику румунског министарског савета да је следећу изјаву: Ма какве да су наше несрће да их храбро подносимо јер знамо да се за јединство нације морају велике жртве положити. Борећи се на страни Споразума који брани европски идеал ми смо уверени да ће Савезници постићи крајњу победу. Наше је апсолутно поверење за сновано на врлинама наших неуморних војника и на енергији наше нације, који подносе све тешкоће, имају уперене очи у светлу будућности и који су у потпуној сагласности са Споразумом који брани ствар Румуније.

Г. Браћано, говорећи представнику „Руске штампе“ изјавио је, да је одлука за борбу уз споразум против централних сила, најдажнута, пре свега, великим симпатијама румунског народа време Њ. В. Цару Русије који никада

Карабуруна појавили су нови спонови. Ратни бродови почеле да бадају ракетле, које се распросрдажују у безбрзју звезди првенкасте боје, и од војних се тренутно осветљавају најближа просторија.

Небо изнад залива било је поприште многобројних ч

БРОЈ 281.
Дава идућа месеца употреби
се на припрему нове кампање,
која ће се водити са реорганиза-
ционом војском и снабдевеном
свим модерним средствима рат-
ним. Тако ћемо делати за једну
велику свар.

Наша војнице су сви сељаци
који не могу поднети помисава-
ти да су села, у којима су њихови
претци живели вековима, сада у
непријатељским рукама. Оне су
решени да их поврате или да
узврзат.

Сви непријатељски напори,

у току последњих недеља су-
бијени су од руско-румунских
трупа, које држе чврт фронта
на линијама Тротуза и Серета.

Војни редактор »Морнинг По-
ст« тврди, да су Немци у Ру-
мунји дошли до границе своје
снаге. Може још бити локалних
операција мале важности, али
примају свemu румунска кампања
је на крају. Немци, који су се
напали да се дочекају свих ру-
мунских житеља преварили
су се.

свој између 130 до 150 хиљада
тона угља и између 60 до 80
хиљада тона гвожђа.

Командант руско-румунске Војске.

Париски »Тан« објавио је те-
леграм из Јаша, да је руски Цар
поверио врховну команду над ру-
ско-румунским трупама румун-
ском краљу Фердинанду.

Краљев брат поздравио заставе.

Из Атине јављају, да је принц
Андреја, трећи брат краља Кон-
стантина, коњички шутоник, сам
командовао ескадроном, који је
узео учешћа у низправљању Са-
везничких застава.

Слашена посада.

Норвешки министар морине об-
јавио је, да је један норвешки
реморкер искрцао 34 человека по-
саде од немачког сумарена потоп-
љеног према норвешким обалама.

Грки у Марсељу.

Грчка колонија држала је у
Марсељу седницу и на њој ре-
шила збацивање краља Констан-
тина.

Нова конференција.

Према телеграмма из Париза
и Лондона одржаће се нова Са-
везничка конференција ускоро у
Петрограду. На њој ће Францу-
ска, Енглеска и Италија бити
представљене својим амбасадори-
ма у Петрограду и нарочитим
изасланцима. Предмет дискусије
биће општи споразум о енергич-
нијим војним мерама и ефикасни-
јем искоришћавању средстава,
којима располажу Савезници.

Француско изасланство, које
обухвата г. Думерга, министра
колонија и генерала Кастелноа
већ је стигла у Петроград.

Пажња.

Извештавају се службеници
општине Београдске да је Фи-
нансиска Делегација у Солуну
добила кредит за исплату више
че две трећине плате за месец
јануар 1917. и да исту могу од-
мах премити.

Раздор у Немачкој.

Из Берна јављају: »Најесте
Минхнер Нахрихтен« претресају
приликом састанка баварског
ландтага питања, која ће овај
расправљати. Питање исхране
сматра се најважнијим. »Биће
бесумње тешко, вели тај лист,
изгладити непријатељство, које је
избило између градова и села,

још теже стишати мржњу, коју
становништво јужне Немачке ос-
ећа према становништву север-
них покрајина.«

Наоружање бродова

Један телеграм из Токија ја-
вља, да јапанска влада намера-
ва наоружати своје трговачке
бродове који воде трговину са
Европом.

Атинско археолошко дру- штво.

Из Атине јављају, да је архе-
олошко друштво одбило да из-
брише из листе својих чланова
г. г. Венизелоса, Данисса и
Кундуриотиса. Члан тога дру-
штва, Гудас поднео је други
захтев, да се г. Венизелос из-
бршише са листе.

Одсуство резервистима.

Атинске званичне новине обја-
виле су указ, којим се даје нео-
граничено одсуство свима резер-
вистима, који су се 1. и 2. де-
цембра уписали за добровољце у
грчкој војсци.

Помен.

У четвртак, 19. овог мес. у 10
час. пре подне, у цркви Св. Са-
ве, даваћемо двогодишњи помен
нашем милом и никад непрека-
љеном јединцу сину и брату
Милошу В. Јовановићу,
српском правнику и ћаку на
реднику 1. бат VII пук који
положи свој млађани живот на
брану своје драге Отаџбине.

Молимо рођаке, пријатеље и
познанике наше и нашег покој-
ног Милоша да присуствују овом
тужном помену далеко од наше
поробљене отаџбине и вечне ку-
ће нашег јединца Милоша.

Тужни и довека несрћни ро-
дитељ: Марија и Ђура Јовано-
вић, сестра: Милица и остала
фамилија.

Борбе на мору

Рим, 18. јан.

Јуче је била борба у Јадран-
ском Мору. Италијански торпи-
љер запалио је аустријски кон-
тра торпиљер „Рузар“. Италија-
ни нису имали губитака.

Деманти

Мадрид, 18. јан.

Гроф Романонес, председник
шпанског министарства, деман-
тује вест о атентату против
краља Алфонса XIII.

Рад рајхстага

Берн, 18. јануара

Лист «Фолкнитим» јавља да
је комисија за будет у рајстагу
сазвана за сутра на тајву седни-
цу на којој ће се већати о важ-
ним војним и страним питањима.

САОПШТЕЊА

— Радован Мојсиловић наст-
авник штињске гимназије, има
оригиналну карту од своје жене
код Богосава Ковачевића рачу-
ноиспитача Гл. Интендантуре.
Да дође и прими карту или јави
своју адресу.

— Г. Милораду Н. Тодорови-
ћу, лекару и Душану Анаста-
сијевићу рез. поручнику, руска
бригада — Подожај. Дебоко сам
пре неки дан оригиналну карту
од Зоре и то од 14. окт. 1916.
Пиши ми да су срећни и у
Београду. Станују у старом ста-
ну. — Ја одлазим у Бигерт. Сре-
дачно вас поздравља ваш Злат-
ковић.

— Рајста М. Цветковић проф.
и резер. капетан, пошта 88, мо-
ли г. Драгољуба Скубицу апо-
текара из Гор. Милановца и г.
д-р Тому Пидадеса лекара да му
јаве своје адресе.

— Пешад. иноручнику Џани-
лу М. Симићу, пошта 999, да
се јаве:

Живојин Благојевић .. Ђури-
чић столар обв. портекси, чете;

Милан Ђаковић радник краг.
фабрике;

Љубомир Илић из Крагујевца
(карту од Зорке);

Радивоје Мильковић обв. при-
седарници краг. фабрике, како
би им могао послати оригинал-
не карте из Србије.

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски властички извештај —

Солун, 18. јануара

17. јануара ништа значајније.

Страховити црлат

Рим, 18. јан.

Према једној статистици,
Франц Јосиф је у то-
ку своје владавине пот-
писао 21.000 смртних пре-
суда нерачунајући сто-
тинама смртних пресуда
које су војне власти из-
вршиле.

Прва четворица имају сребрне
ширате на јакуку на аликовце, који
мучки убијају нејач и невину
дечу.

И суседне јединице француске
кренуше се у гоњење.

Проће 9, 10 па и 11 часова.
Армија пита за резултат.

Око 11 и по стиже ордонанс
из пукове и јави: »Четири официра
и осам које механичара које под-
официра ухваћени у једном рову
где се суше.«

— Изненађена су и запрепашће-
ни. Цепелан је пао у такве ба-
руантине, да му се врло тешко
може прићи. — — —

У 4 часа по подне стиже
Немци пилоти у пуковски логор.
Око њих се скупи цео пук.

Влади, гологлави и уилашени;
на лицу израз нечег страшног
претрпењеног, поглед туп и нео-
дређен.

Војници већ сазнали, горе од

неизбежан. Бацили смо све бом-
бе, да бисмо ублажили пад. При
паду су нам два пилота погинула,
иначе нас је било четрнаест. Чим
смо пали, цепелин смо упалили.

Јон једно питање:

— Зашто сте се зауставили
изнад логора напег?

— У циљу оријентације, јер
смо држали да смо већ близу
уша Вардаре.

Дакох им једну књигу, да за-
пишу своја имена.

Један их официр снами. Нар-
едих, да се спроведу у Топчин,
а скратле у Солун у Армију.

Сутра-дан је сваки војник имао
по једно парче од цепелина boche
85, за успомену на претрпењи
страх и срећан успех.

Пук је био похваљен наредбом.

Пет. Ј. М.

— Шта би ово? — питамо се
збуњени.

Да није неки ратни брод пого-
ђен бомбом из цепелина, па за-
једно с мунцијом експлодирао?

Да није каква аеропланска бом-
ба запалила цепелан?

Како се тешана продужи, у
ђох у собу и, онако обучен, ле-
гох.

У 6 часова јутра сазнам пре-
ко телефона, да је цепелан —
оборен арнима топовским са јед-
ног енглеског контра-торпиљера.

У логору живот и расположе-
ње. На лицу свакога војника
огледало се задовољство, што је
цепелан оборев.

Мало јошније разнесе се глас
да су пилоти умакли; требало их
је пронаћи.

Војници већ сазнали, горе од
изнад логира и као лавови поле-

теше у јакуку на аликовце, који
мучки убијају нејач и невину
дечу.

И суседне јединице француске
кренуше се у гоњење.

Проће 9, 10 па и 11 часова.
Армија пита за резултат.

Око 11 и по стиже ордонанс
из пукове и јави: »Четири официра
и осам које механичара које под-
официра ухваћени у једном рову
где се суше.«

— Изненађена су и запрепашће-
ни. Цепелан је пао у такве ба-
руантине, да му се врло тешко
може прићи. — — —

У 4 часа по подне стиже
Немци пилоти у пуковски логор.
Око њих се скупи цео пук.

Влади, гологлави и уилашени;
на лицу израз нечег страшног
претрпењеног, поглед туп и нео-
дређен.

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ
најбоље цигарете
„ЗЕНИЗЕЛОС“
од 0·50, 0·75 лепта и 1 драхме
Продају се свуде
Главна продаја у филијалу Атлас киоск Бела Кула
ФАВРИКА УЛИЦА ФРАНК ЕР. 28—80
151—

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, потаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Унијајућа хартија;
ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне какоће.
ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих какоћа, величине и боје, за лакши и тежа паковања.

• УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ ЕР. 9 •

БРАЋА РОЗО

• СПРОЂУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ •

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутија и за повез књига и протокола.
КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у ванредно лепим мустрама.
МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и академичне.

ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ 48—60

СИНОВЕ Г. Ј. ЕРЕРДЕ И К° ЛТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ.

Девелоптерије, чарџе, бижутерије, мироса, чипака, пантоне, платна, мушка. Париског артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цене.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“⁶⁶

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос Кини	Дни. 1.—
„ Глубок	„ 0·80
„ Јаки	„ 0·65
„ Афрос	„ 0·50

130—

Најстарија и највећа радња у Солуну
нове помодне робе

МЕРКАДО ЈЕСИД

улица Венизелос бр. 31.

Приспеде су огромне количине МЕКИНТОША за господе, и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По ценама које испуњавају сваку конкуренцију.

Велики избор женских пането-а од плиса, штофа и т. д. најелегантнији ирој по последњој париској моди.

Ове неделе прикупљени штофови за костиме, велике шифоне, шевијата, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ. 72—

СРПСКИ ДУВАН
УПРАВЕ СРПСКИХ ДРЖ.
МОНОПОЛА
продaje се
ЗА СРПСКЕ ПАРЕ
у
МАГАЦИНУ АГЕНЦИЈЕ
„ГУСЛАР“
у улици Кондуриотис број 30,
издућа од хотела „Олимпос“
ка франц. штабу.
4—20

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА
МИША ПОЛИЋЕВИЋ И КОМП.
 добила је велику количину та-
тијанских вина, као: Марсала,
Барбарат, Венеција и бело Де-
ласта. Продаја у флашама по
умереним ценама.

Магацин се налази на кају
до франц. Генерал-Штаба. 32

Стовариште

израђеног дувана, цигара
и цигарета

Ј. БАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање својој по-
штованој војној клијентели да
је француска чувена кућа Ј. Ба-
стоос отвореда стовариште ци-
гаре и цигарета у белим паке-
тима, чиста Хавана, нарочито
из гоноду оफажре, као и у
платама и ружичастим пакетима.

Стовариште се налази у ули-
ци Победе (Ники) Ер. 39.

Продаја искључиво само за
војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно.
46—

D-R АЛЕКСАНДРИДЕС
специјалиста за унутарње
бољести. — Управник болни-
це за заразне болести

Прима сваког дана од 11—12
крај и од 5—6 по подне у фран-
цуској апотеци ул. Франк бр. 36
— у згради француске болнице
— а од 2—4 по подне у своме
стану улазца престола, наслед-
ника Ђорђа бр. 35 — упоредно
ул. за булеваром краља Констан-
тина.

Поткојно убрзавање Но-
валваргана као и новог фран-
цуског пренарата „Galy“ про-
тив епифизиса. 66—

АТИНСКА БАНКА

има част известите публику, с-
фицире и војнике, као и српске
избеглице да је отворила једну

Филијалу
у љму улице која чини угло са
„Грчком Народном Банком“, а
према улици Венизелос.

По споразуму са „Министар-
ством Финансија Краљ. Србије,
ака Филијала узела је на себе
пошиље новаца панхеличким пер-
евама у Француској, Алжиру,
Тунису, Русији, Коринти у овим
француским колонијама, у
Швајцарској, сима Савеничијама
и неутралним земљама, као и у
раним варошима Србије.

Филијала је узела на себе и
задеље банкарске операције:

Куповину и продају стране
измене, емисију кредитних па-
нона; налоге за исплате у свима
зарубежним Грчке, Европе и пре-
комерских земаља; берзанске из-
мене и исплате купона итд.

Сам тога, по налогу „Српског
Црвеног Крста“ примила је из
тебе депоновање новчаних при-
лога који су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекција „Беле Куле“ част је известати г. г. орде-
нире, да је оног отворила свој локал „Варнете Беле Куле“
крупном од 24 артиста, најбољима, који се налазе у Солу-
ни. Међу артистима је и српски дует: Антонија Жупанић и Ко-
Илић.

Ко хоће да проведе пријатно вече, нека дође у вар-
ију „Беле Куле“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГ РЕДА
◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској вој-
сци и српској публици, да смо у Солуну, моро
пристаниште — кај, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првог реда
јер смо за раџњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природ-
на талијанска, француска и грчка а такође
француски и грчки коњак.

За сваки дан: Ђевапчићи, гулаш, ћуљбасије, пике-
пржене риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јелову
Јела често српска са свињском машћу.
Одлачан српски кувар београђанин Никола Граба.

Куваћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици
молимо је за посету.

С објективом поштовањем,
Ћира Васић, трг. Београђана
Васа Златаревић, ресторатор

33—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пуштајте и
имате из прве и кајвеће фабрике писарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН
Најбоље и најукусније писарете и дуван свих врста.
Награђена првом изјевом наградом на изложби
у Филаделфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНИЦИМА

Нарочито „Миродат“ и дуван за луде. 86—

Српско Трговачко Друштво А. Д.
из Београда.

— С О Л У Н —

Улица Победе бр. 11, на кају до блокова „Пате“ (реди-

Обавља сне банкарске, трговачке и транспортне послове.
Врши обичне и телеграфске новчане исплате за Срб

Швајцарску и своје Саавијацко државе.

Са подложаја може новац да има да се упућује поштаном
упутицама у свима монетама.

Ут сваку поштју треба имајући тачну адресу и
има новац да се упути.

Прима новац на штедљу и чување.

Обавештења бесплатно. 89— УПРАВА

Најбоље и најукусније су

★ CIGARETTES *Philippi* ★

Улица Франк 31 80—2 Солун.

Са болом у душам извештавам своје сроднике и при-
јателе, да је мој добри брат

† ВЛАЈКО ГРОЗДАНОВИЋ
поларедник 1. чете 2 бат. пошта број 4
јуначка погијао на дан 27 новембра при гоз, њој отрапи-
ма коте 1050, а с храњен код орловачке посте.

Ожалошћен брат са осталом фамилијом
ДРАГУТИН, арт. инструкција.